

KITSAS KÄES: õpingutega venitajad peavad kukrut kergendama

Igavesed üliõpilased jäävad jänni

Tallinna Tehnikaülikool on esimene, kes üleajaõppijatelt raha küsib

MALLE PAJULA

Tuleval suvel kõrgkooli pääsejatel tuleb oma õpingud nelja aastaga läbida, sest iga lisa-aasta eest peavad tudengid maksma vähemalt 7000-kroonise summa.

13. jaanuaril hakkab Riigikogu arutama seadusemuudatust, mille kohaselt peavad alates tulevast õppeaastast kõrgkooli astunud maksma ettenähtust pikemaks veninud õpingute eest. Haridusministeeriumi kõrghariduse osakonna juhataja Maiki Udami sõnul pole küsitav summa veel selge. "Arutlusele tuleb ettepanek, mille järgi peab esimesel aastal maksma poole baasmaksumusest, milleks on praegu 7500 krooni ringis, kuid nelja aasta pärast on summa juba ilmselt suurem," ütles Udam.

Tallinna Tehnikaülikooli ehituseriala kolmanda kursuse tudengid Raivo Toom ja Lauri Evert pole küll riigi tellitud kohtadel õppivate tudengite maksustamise poolt, kuid nende hinnangul on kuni 7000-kroonine õpinguraha veel makstav summa. "Sellega saab vast enamik tudengeid kuidagiviisi hakkama," leidsid nad. Mõlemad aimavad, et ka nende õpingud venivad aasta võrra pikemaks. Lauri käib õpingute kõrvalt geodeedina tööl, ka Raivo plaanib kevadel midagi erialast otsida.

Noormeeste hinnangul võiksid koolid raha küsida puuduvate ainepunktide järgi. "Nii tuleks neil, kel on vaid paar punkti puudu, vähem maksta."

Raha paneb õppima

Haridusministeeriumi osakonnajuhataja Maiki Udami sõnul annab riik praegu kõrgkoolidele raha vaid ettenähtud ajal õppivate tudengite eest, mida venitajatega teha, on ülikoolide enda otsustada. "Neil on põhimõtteliselt õigus ka praegu üle aja jäänute käest raha küsida, kuid nad pole veel seda agaralt kasutanud."

Ainsa kõrgkoolina küsib pikalt õppima jäänute käest juba raha Tallinna Tehnikaülikool. Rektor Olav Aarna sõnul tuleb tudengitel valida välja heitmise või tasulise õppe vahel. "Aastas tuleb maksta 20 000 krooni ringis. See on summa, mis paneb õppima, seda on kohe silmaga näha," ütles Aarna. Tema sõnul on kõrgkoolile kulukas venitajaid hoida, ka õpetajate töömaht on väiksem, kui loengutele jõuab vähe tudengeid.

Aarna sõnul jõuavad praegu õigeaks ajaks oma töödega valmis vaid pooled üliõpilastest. Siiski po-

Tallinna Tehnikaülikooli ehitusala 3. kursuse tudengite Lauri Everti, Margus Hollandi ja Raivo Toomi hinnangul oleks parem, kui üleajaõppimist ei maksustataks. Kuid 7000-kroonise summa saab ehk aasta peale kokku.

PRIIT SIMSON

le kõrgkool seni suurt ridade puhastust teinud. "Pigem puudutab uus kord alles nooremaid tudengeid. Ilmselt lõpetavad nende lennud õigeaegsemalt. Igatahes tõenäosus igaveste üliõpilaste tekkeks väheneb," lootis rektor.

Laisad jäävad tööta

Tartu Ülikooli õppeprorektori Volli Kalmu kinnitusel ei hakka ülikool enne seaduse jõustumist üle aja jäänute käest raha võtma. "Tudengid on praegu ilma uue seaduseta usinamalt õppima hakanud, ka väljaheitmiste arv on vähenenud," nentis Kalm. Tema sõnul piitsutab paljusid tagant teadmine, et õpitaval erialal vabade töökohtade arv aina väheneb. "Kerge töölesaamise võimalus aastaid ei kesta. Kes seda vähegi

mõistab, kiirustab. Loomulikult on ka selliseid üliõpilasi, kes jäävad meelega kauemaks, sest mida varem nad lõpetavad, seda kiiremini tuleb ka õppelaen tagasi

maksta." Kalmu sõnul annab ülikool venitajatele võlgnevuste tasandamiseks ühe lisa-aasta. Veel on tudengil õigus ka üks kord aastapikkust akadeemilist puh-

kust võtta. "Kui ka kuue aastaga ei suudeta diplomit saada, siis kustutame noore tudengite nimekirjast."

Rahaküsimine seab tudengid surnud ringi

Eesti üliõpilaskondade liidu aseesimees Raul Järg: Meie soovime, et see, kas maksustada või mitte, jääks kõrgkoolide enda otsustada. Oleme ka Riigikogu kultuurikomisjonis ja fraktsioonides oma seisukohti kaitsmas käinud.

Üldiselt on tudengid maksustamise vastu, sest see pole antud hetkel asi, mida me riigilt ootame. Kuigi tudengi töö peaks olema õppimine, peab ta enda elatamiseks ikkagi tööga raha teeni-

ma, sest õppelaen on väike ja paljudel pole rikkaid vanemaid, kes toetada suudaksid.

Need noored, kes enda elatamiseks töötavad ning kellel töö tõttu õpingud venivad, satuvad maksustamisega surnud ringi. Siis peavad nad veel rohkem teenima hakkama ja õpinguteks jääb veel vähem aega. Loomulikult saab ka aasta akadeemilist võtta, kuid see pole sageli lahendus.

Kahjuks pole paljud õppekavad

reaalselt nelja ette antud aastaga läbitavad. Selliseid alasid on näiteks Tartu Ülikooli filoloogiateaduskonnas.

Siiski pole enamikus ülikoolides massilist üle aja õppimist. Näiteks lõpetab Tartu Ülikooli õigel ajal ligi 80 protsenti vastuvõetuist. Teiste seas on pinnuks silmas vaid Tallinna Tehnikaülikool, kus normaalaja piiresse mahuvad vaevalt pooled.